

Budget och verksamhetsplan 2022

Plan för år 2023-2024

Kinda
kommun

Antagen:
Förvaltning:
Dokumentansvarig:

2021-12-20 Kommunfullmäktige § 223
Kommunstyrelsen
Ekonomichef

Samverkan Kinda

Samverkan Kinda (M+C+L) har med detta budgetförslag lagt en ansvarfull budget, där ordning och reda är ett rättesnöre. Vi ser även framtiden an och avsätter bland annat 8 miljoner kr för principstyrda satsningar som beslutas på nämndnivå. Avsikten med dessa medel är att skapa förutsättningar för nämnderna att arbeta framåtsyftande och kreativt. Med en resultatnivå på cirka 3 % skapar vi också bra förutsättningar för de stora investeringar som kommunen står inför.

Vår avsikt är att budgeten ska präglas av framtidstro. Som bas ligger våra fokusområden Vision Kinda, Hållbar samhällsutveckling, God livsmiljö, Livskraftigt näringsliv och Kompetensförsörjning. En förutsättning för att uppnå Kindas fokusområden är att kommunens ekonomi är i balans. Verksamheten skall präglas av ordning och reda. Detta uppnås genom en tydlig ansvarsfördelning och mer samarbete mellan förvaltningarna samt den politiska ledningen.

Tillväxt, dels utveckling av näringslivet, dels ökad inflyttning, är en förutsättning för att kommunen på sikt skall kunna utföra sina åtaganden. En framtida samverkan med Linköping inom LA-projektets ram, där kommunens norra delar är i fokus, kommer självfallet vara till nytta för hela kommunen. En översyn av marktillgång och planläge för exploatering i såväl egen som extern regi med olika boendeformer, är en grundbult för kommunens tillväxt. Även fokus på bra mobiltäckning samt bredband är viktigt.

Kinda står inför stora utmaningar framåt. Därför är det viktigt att politiken lyfter blicken, inte enbart på innevarande mandatperiod, utan också var vi kommer vara om 15 till 20 år. Ett exempel på ett sådant område är framtidens vård av äldre. Här skall vi utveckla Nära Vård-konceptet tillsammans med hemtjänst/hemsjukvård och kommunens vårdhem.

Hållbar samhällsutveckling är ett annat viktigt område. Kommunen skall ha fokus på energieffektiviseringar och minskade CO₂-utsläpp såväl i den dagliga verksamheten som i kommande investeringar. Ett annat område som vi vill lyfta är det aktiva jord- och skogsbruket som betyder mycket för den hållbara utvecklingen.

Kort sammanfattning

Detta dokument presenterar kommunfullmäktiges mål och budget för år 2022 med plan för år 2023-2024. Med budgeten styr kommunfullmäktige verksamheternas omfattning och kvalitet genom vision, mål och angiven ekonomisk ram.

Utveckling Kinda

Kindas mål- och resultatstyrning sammanfattas i "Utveckling Kinda" och beskriver Vision Kinda, utvecklingsområden med tillhörande strategier och kommunfullmäktiges mål. Här fastställs den politiska viljan för mandatperioden. Utveckling Kinda tar bland annat hänsyn till Agenda 2030. Utifrån Utveckling Kinda arbetar nämnderna fram sina åtaganden och förvaltningens sina aktiviteter. Utöver Utveckling Kinda styrs en stor del av vår verksamhet av olika lagar.

Utdebitering

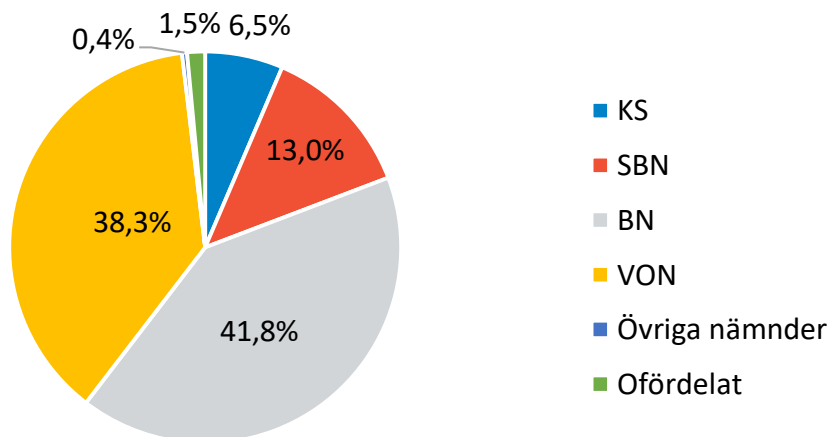
Budget 2022 baseras på att utdebiteringen (kommunalskatten) är 21,45 % (oförändrad mot fg år)

Resultatmål

Kommunen budgeterar cirka 3 % av skatter och bidrag som resultatkrav, vilket motsvarar ca 20,4 mnkr.

Nämndernas ramar

I kommunens budget för 2022 finns ca 658 mnkr att fördela till kommunens nämnder.

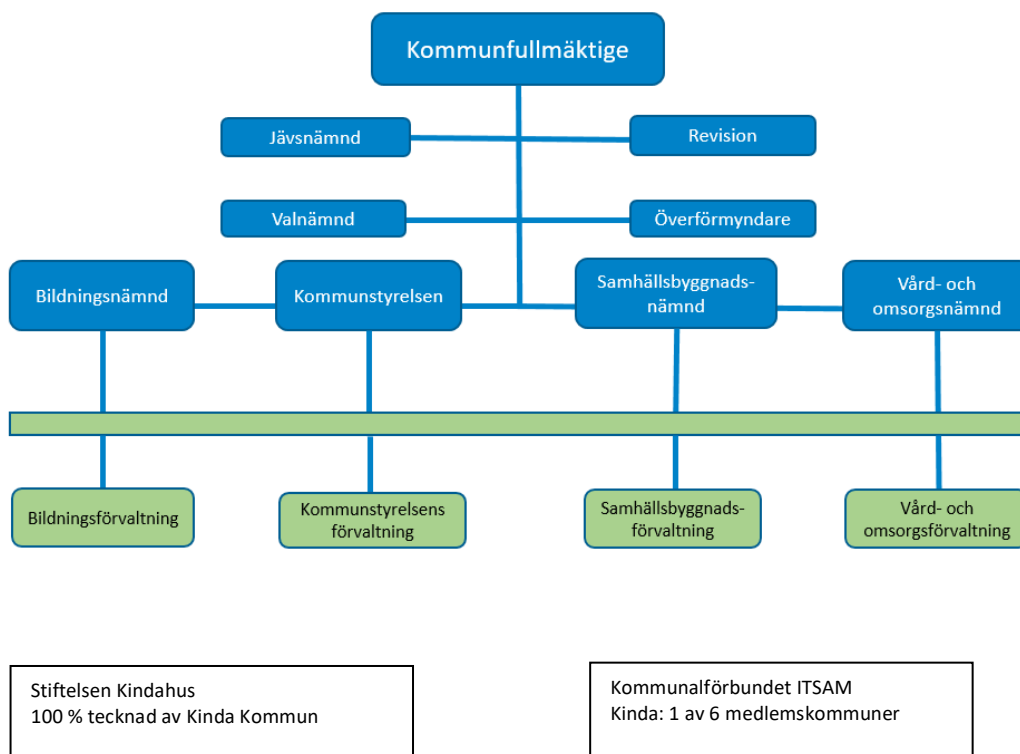

Investeringar

Den totala investeringsvolymen för 2022 (inkl. VA och renhållning) uppgår till ca 114 mnkr.

Politik och organisation	5
Förvaltningsplan	6
Omvärld och befolkning	6
God ekonomisk hushållning	8
Verksamhetsperspektiv.....	8
Utveckling Kinda	9
Finansiellt perspektiv	12
Finansiella rapporter	15
Resultatbudget	15
Balansbudget.....	16
Kassaflödesanalys	17
Driftbudget	18
Investeringsplan	20
Bilagor	21
Kommunfullmäktiges beslut.....	21

Politik och organisation

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ, "kommunens riksdag". Här avgörs ärenden av principiell beskaffenhet och de av större vikt, t ex ärenden om budget, skatt samt nämndernas organisation och uppgifter. Kommunfullmäktige i Kinds kommun har 35 ledamöter. Kommunen styrs av Moderaterna, Centerpartiet och Liberalerna.

Styrning

Kinds kommun har ansvar för flera viktiga samhällsfunktioner. Kommunen har bland annat i uppdrag att tillhandahålla välfärd, service och tjänster inom en rad olika områden. Vissa verksamheter har kommunen en skyldighet enligt lag att ansvara för och andra verksamheter bedriver kommunen frivilligt såsom verksamhet inom kultur, fritid och näringsliv.

I kommunens budget uttrycks den politiska viljeinriktningen genom kommunövergripande mål som gäller för mandatperioden. Dessa bryts sedan ner i åtaganden och indikatorer för respektive nämnd. Kommunfullmäktige tar även finansiella mål. Både verksamhetsmål och finansiella mål ligger till grund för en god ekonomisk hushållning.

Uppföljning

Under verksamhetsåret görs vid tre tillfällen en sammanställd uppföljning av uppdrag, ekonomi samt uppföljning av nämnderna åtaganden och indikatorer. Dessa görs vid tertial 1, tertial 2 (delår) samt i årsredovisningen. Utöver dessa görs en månadsrapport för övriga månader exklusive januari, juni och juli.

Förvaltningsplan

Förvaltningsplanen är en sammanfattning med fokus på väsentliga delar, samt en framtidsbedömning, av god ekonomisk hushållning utifrån både finansiellt perspektiv och verksamhetsperspektiv.

Omvärld och befolkning

De faktorer som främst påverkar kommunens förutsättningar ur ett ekonomiskt perspektiv handlar om förändringar i omvärlden och förändringar i befolkningen.

Svensk ekonomi och kommunsektorn

2020 kommer att gå till historien som det år där hela världen påverkades av coronapandemin, på många olika sätt, men vi lever även nu år 2021 fortsatt i denna osäkra och annorlunda pandemitid. Belastningen på svensk välfärd, i synnerhet vård och omsorg, har varit och är fortfarande enorm. Likväl gick samtliga regioner och 274 kommuner med ekonomiskt överskott 2020, bland annat tack vare stora statliga bidrag.

Trots fortsatt omfattande restriktioner och vågor av hög smittspridning befinner sig ekonomin i en återhämtningsfas både globalt och i Sverige. Under år 2021 beräknas konjunkturen stärkas allt snabbare och prognosen för svensk BNP-tillväxt är dryga 3 procent, vilket skulle innebära att raset från 2020 hämtas upp igen. Pandemin har dock ett fortsatt starkt grepp om samhället och de kommunala verksamheterna. Detta gör det svårare än vanligt att sia om de närmaste åren, och vad en återgång till en mer normal verksamhet kan innebära för kommunernas kostnadsnivåer. År 2021 bedöms ändock kommuner och regioner få goda resultat till följd av tillfälliga statsbidrag. Dessa statsbidrag behövs för att hantera en osäker tid, men framåt krävs även långsiktighet då dessa bidrag är just tillfälliga. Dagens situation med oförutsedda och kortsiktiga bidrag är inte bra för någon part. Stora överskott riskerar att driva upp förväntningarna på verksamheterna i välfärden på en nivå som inte är långsiktigt hållbar.

Många utmaningar väntar kommuner och regioner när pandemin klingar av. Det handlar om vård som inte har kunnat utföras, omsorgsinsatser som ställts in och skolverksamhet för barn, unga och vuxna som har haft mycket stora utmaningar.

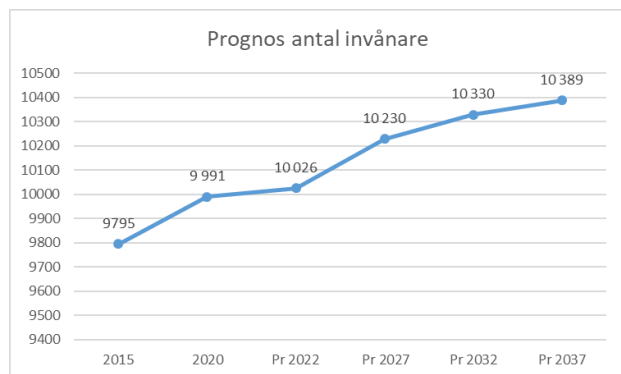
På sikt faller även nivån på statsbidragen och den ekonomiska utmaning som noterats under många år blir allt tydligare ju längre sikt som kalkyler över sektorns ekonomi sträcker sig. Att ekonomin för närvarande är stark i kommunerna och regionerna är en följd av de stora tillfälliga tillskotten och den unika situationen. Det finns därför inget utrymme för kommuner att låsa fast sig på en kostnadsnivå som ligger för högt när statsbidragen minskar. Det är nu snarare tillfälle att genomföra åtgärder och satsningar som effektiviserar verksamheterna och håller tillbaka kostnadsökningarna på sikt.

Kinda

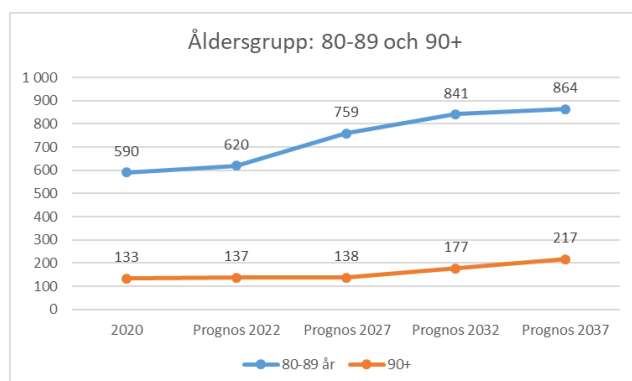
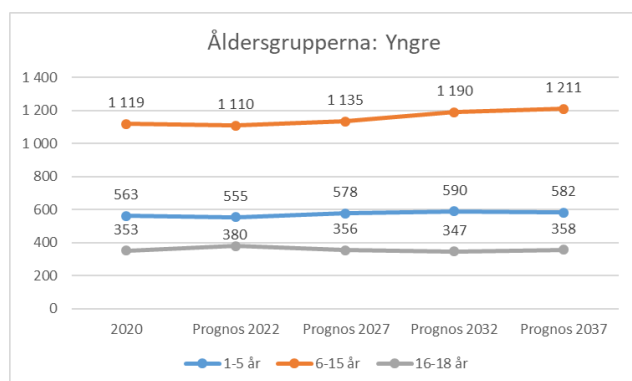
Vi kan konstatera att det generella läget inom kommunsektorn även återspeglas i hur utvecklingen ser ut för Kinda. Resultatet för 2020 blev starkt och för år 2021 ser prognosen bra ut. Skatternas utveckling prognostiseras att stärkas försiktigt och tillfälliga bidrag erhålls. Osäkerheten är dock mycket stor på grund av pandemin.

För att möta kommande utmaningar behöver vi genomföra effektiviseringar som minskar våra kostnader så vi klarar oss utan tillfälliga bidrag från staten. Kinda har under en tid sett ett ökat demografiskt kostnadstryck, med stora barn- och ungdomskullar och ett ökande antal personer 80+, där de äldre grupperna väntas öka markant under de kommande åren. Demografin och investeringsnivån gör att Kinda står inför stora ekonomiska utmaningar utöver pandemin.

Demografi och befolkning Kinda

Befolkningen i Kinda har ökat under de senaste åren och prognostiseras att fortsätta öka under en längre period framöver. Drivkraften har varit en ökad inflyttning till kommunen både från utlandet samt en inhemsk inflyttning. Framöver tror kommunen att ett ökat byggande kommer locka hit fler kommuninvånare, varvid det måste finnas boenden och mark till försäljning. Aktuell prognos säger att Kinda passerar 10 000 invånare under 2021.

Befolkningsutvecklingen specificerat på de åldersgrupper som kommunal välfärd riktar sig främst mot fortsätter att växa. Till år 2022 är det gymnasieåldern som fortsatt visar på en ökning för att sedan förväntas sjunka. Vad gäller de äldre åldersgrupperna så är det de som ökar snabbast i kommunen. I tabellen kan vi se att redan till år 2027 har vi en förväntad ökning med nästan 30 % (ca 170 stycken) vad gäller åldersgruppen 80-89 år. Detta är något som vi måste hantera och planera för framöver. Finns även att läsa mer om detta i den äldreomsorgsplan som kommunen tagit fram. I övrigt så förväntas den arbetsföra åldersgruppen vara relativt oförändrad under prognosperioden.

Arbetslöshet

I sviterna av pandemin kan vi även se att arbetslösheten ökar. Kinda har dock en relativt låg arbetslöshet och ligger bättre till än både riket och Östergötlands län, men trenden är fortsatt negativ överlag.

Av befolkningen i åldersgruppen 16-64 år ligger Kinda i februari 2021 på 5,6 %, vilket är en ökning mot föregående år med 0,3 procentenheter. Ungdomsarbetslösheten har ökat med 0,2 procentenheter till 8,3 %.

Ålder 16-64	2021-02	Δ fg år
Riket	8,7%	+1,3%
Östergötlands län	8,8%	+0,6%
Kinda	5,6%	+0,3%

Källa: Arbetsförmedlingen månadsstatistik. Öppet arbetslösa + arbetslösa i program med aktivitetsstöd

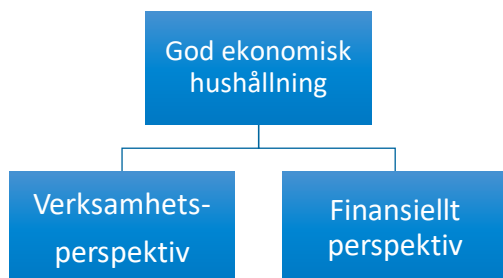
Ålder 18-24	2021-02	Δ fg år
Riket	11,6%	+2,2%
Östergötlands län	12,3%	+1,3%
Kinda	8,3%	+0,2%

Källa: Arbetsförmedlingen månadsstatistik. Öppet arbetslösa + arbetslösa i program med aktivitetsstöd

God ekonomisk hushållning

Principen om god ekonomisk hushållning är fastlagd i kommunallagen samt i lag om kommunal bokföring och redovisning.

God ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv. Det finansiella perspektivet innebär att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service som de konsumerar. Verksamhetsperspektivet tar sikte på att kommunen måste bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt för att kunna skapa förutsättningar för en god ekonomisk hushållning.

Det ska finnas ett tydligt samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effekter. Det kräver också en utvecklad planering med framförhållning och handlingsberedskap, tydliga och mätbara mål samt en rättvisande och tillförlitlig redovisning som ger information om avvikelser gentemot uppställda mål.

Till en god ekonomisk hushållning hör också att ha en beredskap att möta framtida utmaningar genom att i god tid inför förväntade förändringar vidta nödvändiga åtgärder och insatser i stället för insatser i efterskott.

Vid konflikt mellan ekonomisk ram och verksamhetsmål är den ekonomiska ramen överordnad.

Intern kontroll

Internkontrollen är en viktig del av styrningen och utvecklingen av verksamheten. Styrelser och

nämnder ska ha en tillfredsställande intern kontroll så att de med rimlig grad av säkerhet kan säkerställa att följande mål uppnås:

1. Ändamålsenlig och effektiv verksamhet med medborgarens bästa i åtanke
2. Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
3. Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer, rutiner med mera.

Att arbeta med den interna kontrollen ingår i allas arbete, det vill säga att arbeta enligt bestämda processer och rutiner, att förbättra och utveckla verksamheten, att rapportera avvikelser och risker med mera. Det är integrerat i vardagens arbete med att genomföra, förvalta och verkställa och handlar om ett löpande arbete med att förebygga, upptäcka och åtgärda risker.

Respektive nämnd ska säkerställa att risker i verksamheten identifieras, värderas och hanteras. Med risker avses sådant som kan påverka eller hindra verksamheten att nå sina mål. Nämnderna ska ta fram egna kontrollmoment för intern kontroll samt föra riskbedömningar som ligger till grund för en internkontrollplan.

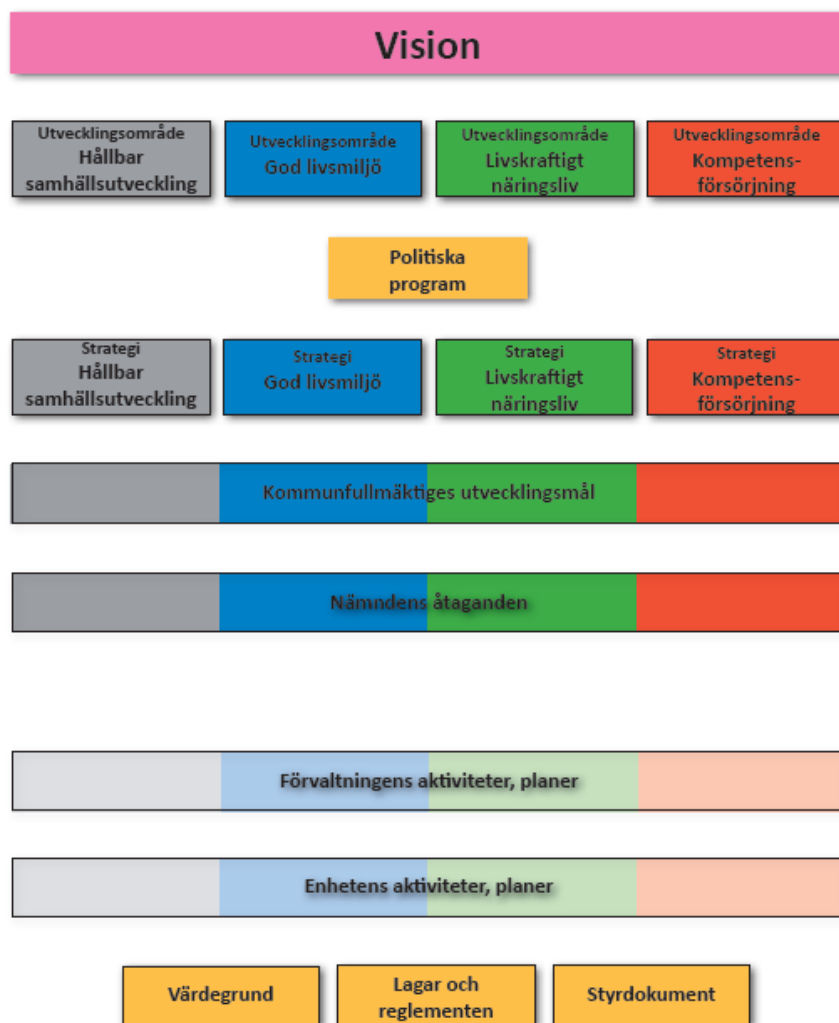
Verksamhetsperspektiv

Verksamhetsstyrning är ett målmedvetet och systematiskt arbete för att påverka kommunens samlade verksamhet i riktning mot önskat resultat, effektivitet och ekonomisk ställning. Enligt 5 kap. 1 § Kommunallagen ska kommunfullmäktige besluta om mål och riktlinjer för verksamheten.

Medborgarens fokus

Medborgarnas behov ska vara utgångspunkt i kommunens arbete. För att uppnå detta arbetar vi med medborgardialog och inhämtar medborgarnas upplevelser på kommunens service och tjänster. Vi arbetar systematiskt med synpunktshantering och i genomförande och utveckling av service och tjänster ska medborgarens fokus vara utgångspunkt. Vi fokuserar på att möta medborgarens (till exempel den äldres, elevens) förutsättningar och behov.

Utveckling Kinda

Utveckling Kinda är grunden i vår mål- och resultatstyrning. Utveckling Kinda beskriver Vision Kinda, utvecklingsområden med tillhörande strategier och kommunfullmäktiges mål. Här fastställs den politiska viljan för mandatperioden. Utifrån utveckling Kinda arbetar nämnderna fram sina åtaganden och förvaltningen sina aktiviteter.

Politikens viljeinriktning utgår ifrån visionen och utifrån den har fyra prioriterade utvecklingsområden tagits fram: hållbar samhällsutveckling, god livsmiljö, livskraftigt näringsliv och kompetensförsörjning. Kommunfullmäktiges mål har sin utgångspunkt i

visionen och utvecklingsområdena med tillhörande strategier. Målen är samlade i de fyra utvecklingsområdena. Det är övergripande mål som uttrycker de politiska prioriteringarna för mandatperioden. Genom indikatorer följer vi upp att vi når önskat resultat. Måluppfyllelsen baseras på den kvantitativa mätningen genom indikatorer men också på kvalitativ uppföljning.

Läs gärna vidare om vår Vision, utvecklingsområden med tillhörande strategier och kommunfullmäktiges mål för mandatperioden i dokumentet Utveckling Kinda som finns på kommunens hemsida.

Tillsammans utvecklar vi Kinda

– en hållbar kommun fylld av framtidstro, engagemang och närhet!

Kommunfullmäktiges mål för mandatperioden

Hållbar samhällsutveckling

Kinda kommun ska ha en effektiv kärnverksamhet med hög kvalitet och goda resultat över tid

Indikator	Utfall	Målvärde 2023
Nämndernas sammanlagda resultat av åtaganden till målet	2/4 2/4 (2020)	Åtagandena ska vara uppfyllda

Kinda kommun ska ta tillvara digitaliseringens möjligheter för en hållbar utveckling

Indikator	Utfall	Målvärde 2023
Tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s, andel %	84,1 % (2019)	95 %
En gemensam långsiktig plan för digitalisering ska vara framtagen	Plan framtagen (2020)	Plan ska vara framtagen år 2020
Automatiserade interna och externa processer	-	Minst 1 process/förvaltning/år

Kinda kommun ska aktivt arbeta med att minska klimat- och miljöbelastningen

Indikator	Utfall	Målvärde 2023
Nämndernas sammanlagda resultat av åtaganden till målet (Nämnderna preciserar de delar av sina verksamheter där hållbarhetsarbetet kan ge bäst effekt)	8/9 1/9 (2020)	Åtagandena ska vara uppfyllda

God livsmiljö

Kinda ska vara en attraktiv plats att bo, verka och vistas i

Indikator	Utfall	Målvärde 2023
Antal invånare (per 31/12)	9 991 (2020)	10 150
Medborgarnas uppfattning om kommun som en plats att bo och leva på, medborgarundersökningen, Nöjd-region-index (NRI)	60 (2019)	Bättre än snittet (år 2019 snitt 59)
Placering i öppna jämförelser "Trygghet och säkerhet"	31 (2020)	Topp 10

Kinda ska vara jämlikt och inkluderande

Indikator	Utfall	Målvärde 2023
Kvinnors medianlön som andel av mäns medianlön, kommunalt anställda, andel %	103,8 % (2019)	100 %
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel % av befolkningen	1,1% (2019)	Bättre/lägre än snittet av samtliga kommuner (år 2019, snitt 0,9%)
Lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (status efter 90 dagar), andel (%)	23 % (2019)	Bättre än riket (år 2019, snitt 34%)
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesutbildning, %	84,7 % (2020)	100%
Invånare med låg utbildningsnivå, 25-64 år, andel % (max grundskola)	12,7 % (2019)	Bättre/lägre än riket (år 2019, snitt 12,6%)

Kindas medborgare, föreningar, organisationer och näringsliv ska ha möjlighet att vara delaktiga i att utforma samhället

Indikator	Utfall	Målvärde 2023
Nämndernas sammanlagda resultat av åtaganden till målet	2/2 (2020)	Åtagandena ska vara uppfyllda
Medborgarnas uppfattning om möjligheter till insyn och inflytande, Nöjd-inflytande-index, medborgarundersökningen	35 (2019)	Bättre än snittet av samtliga kommuner (år 2019, snitt 39)
Valdeltagande i senaste kommunvalet %	87,3%	Ligga kvar bland de 25% bästa

Livskraftigt näringsliv

Kinda ska ha ett positivt näringslivsklimat där kommunen arbetar med att underlätta uppstart, utveckling och etablering av företag

Indikator	Utfall	Målvärde 2023
Placering enligt Svenskt näringslivsrankning	250 – Plats 10 i Östergötland (2020)	Topp 3 i Östergötland
Enligt företagsenkät, kommunrankning delområde:	-	
Kommunpolitikernas attityder	2,9	4 (utifrån resultat 2012 där vi låg plats 104)
Kommunens service till företagen	2,6	3,5
Dialog med företagen	2,5	3,5
Kommunens information till företagen	2,5	3

Kompetensförsörjning

Kinda kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare

Indikator	Utfall	Målvärde 2023
Hållbart medarbetarengagemang, ett index för medarbetarnas samlade uppfattning om områdena motivation, ledarskap och styrning	80 (2020)	Bättre än riket (år 2019, snitt 79)
Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt, %	8,1 % (2020)	Bättre än/lägre än genom-snittet (år 2020, snitt 8,1%)
Nöjd-medarbetar-index från medarbetarundersökningen	68 (2020)	75

Kommunens finansiella mål beslutas årligen och finns under rubriken "Finansiellt perspektiv"

Finansiellt perspektiv

För att uppnå och vidmakthålla en god ekonomisk hushållning är det viktigt att det finns en balans mellan intäkter och kostnader. Intäkterna måste överstiga kostnaderna så att utrymme skapas, dels för att skapa en rimlig nivå för egenfinansierade investeringar och dels för att möta förväntade och oförväntade ekonomiska förändringar.

Finansiella mål

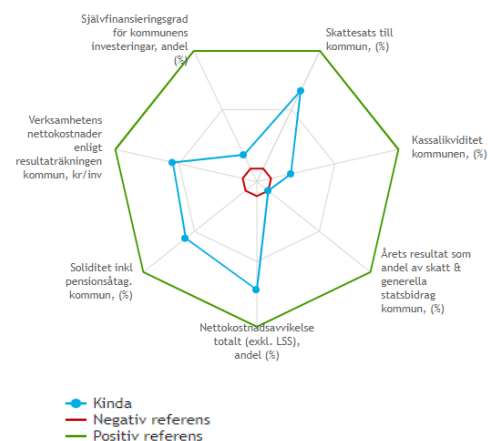
Kommunfullmäktiges finansiella mål 2022 föreslås vara:

Årets resultat	Ca 3,0 % av skatter och gen. bidrag
Nämndernas budgetföljsamhet	+/- 1 % eller totalt max 1 mnkr i avvikelse (nettoram)
Soliditet inkl. pensionsåtagande	Ej under genomsnittet alla kommuner (ovägt medel)

Finansiella nyckeltal - övergripande

Kindas finansiella förutsättningar visar var kommunen befinner sig jämfört med andra och hur utvecklingen över tiden ser ut. Genom analys av resultat/kapacitet samt risk och kontroll identifieras finansiella problem.

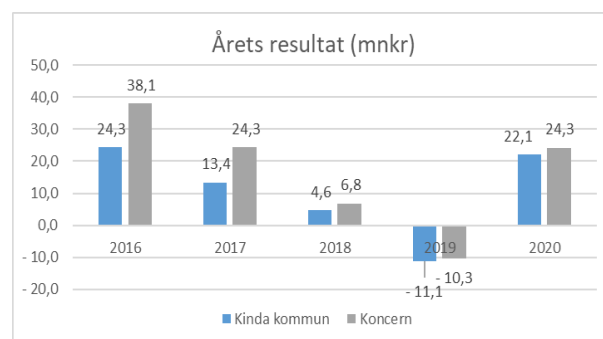
I spindeldiagrammet från 2019 kan vi se att Kinda ligger bra till, jämfört med övriga kommuner, på flera av nyckeltalen och har gjort så även över tid. De nyckeltal som har negativ referens är årets resultat, självfinansieringsgraden av egna investeringar och kassalikviditeten, vilket vi kan se även tidigare år. För år 2020 vet vi att kommunens resultat stärktes samt att självfinansieringsgraden och kassalikviditeten också blev bättre. Nyckeltalen redovisas dock i förhållande till övriga kommuner, så allt beror ju på hur övriga Sverige har klarat sig genom pandemiåret 2020.

Årets resultat

Kommunens ekonomi ska visa ett positivt resultat på en nivå som gör att de samlade tillgångarna inte förbrukas eller förändras i värde som medför att kommande generationer får betala för tidigare generationers konsumtion. Varje kommun måste värdera och bedöma aspekterna för budgeterad nivå på årets resultat för att uppnå en god ekonomisk hushållning, vilket måste baserat dels på de allmänna kommunala förutsättningarna och dels på de egna och specifika förutsättningarna.

I diagrammet nedan redovisas bokslutsresultaten för de fem senaste åren för kommunkoncernen och kommunen.

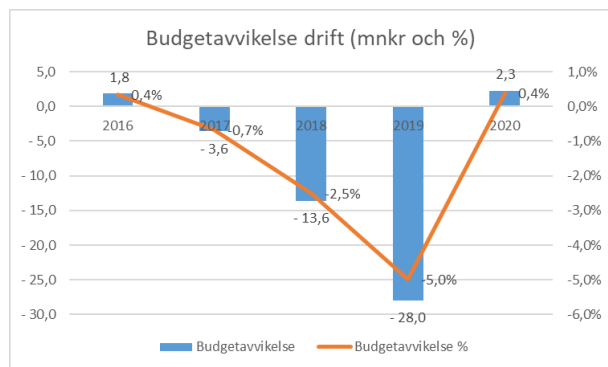
Under denna femårsperiod har Kinda i genomsnitt haft ett resultat på drygt 11 mnkr per år vilket motsvarar ca 1,9 % av skatter och generella bidrag. Över tid har bokslutsresultatet en fallande trend för att år 2019 bli negativt. Tack vare ett starkt resultat år 2020 (mycket engångsbidrag på grund av pandemin) kunde kommunen återställa det negativa balanskravsresultatet som uppstod 2019. Ett gott resultat i nivå med kommunens egna förutsättningar och ambitioner är av yttersta vikt för att hålla en god ekonomisk hushållning.

För Kinda kommuns del ser vi ett ökat behov av att höja resultatmålet på grund av ett ökande demografiskt tryck, med framförallt många äldre, och en massiv investeringsplan. Det ökande demografiska trycket gör att vi behöver anpassa kommunens kostnadsnivå över tid för att klara av att hålla samma kvalitet när behoven hos medborgarna ökar. Den stora investeringsplanen skapar även större kostnader i form av ökade driftskostnader och kapitalkostnader. Det medför även ett finansieringsbehov där målet med de höjda resultatmålen är att kommunen ska kunna självfinansiera delar av investeringsplanen. De senaste åren har vi haft en sjunkande

självfinansiering, exklusive pandemiåret 2020, mycket på grund av för svaga resultat. Resultatmålet för år 2022 sätts därmed till 20,4 mnkr (2,98 % av skatter och bidrag).

Budgetföljsamhet

En viktig del i att uppnå och bibehålla en god ekonomisk hushållning är att det finns en god budgetföljsamhet hos nämnderna.

Vi har under ett par år haft problem med underskott i driften och vi måste sträva mot en budget i balans för att inte leva över våra resurser och urholka Kindas ekonomi. Genom att nämnderna håller sina budgetramar bidrar de till en budget i balans och att de övergripande finansiella målen uppnås. För år 2020 hamnade budgetavvikelsen återigen på plussidan efter de 3 senaste årens underskott. Det är dock svårt att dra några slutsatser utifrån detta enskilda år då året färgades starkt av pandemin på både intäkt- och kostnadssidan.

Tabellen nedan beskriver hur budgetföljsamheten har varit under de senaste tre åren per förvaltning.

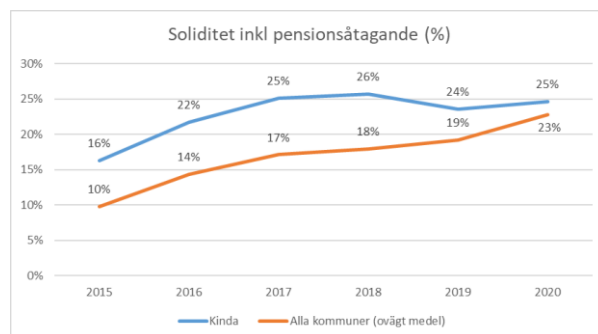
Nämnd (%)	2018	2019	2020
KS	0,5	-0,2	8,0
SBN	-1,2	5,0	3,6
BN	-2,6	-5,7	-2,6
VON	-6,1	-8,9	-0,2

Soliditet inklusive pensionsåtagande

Soliditeten beskriver kommunens betalningsförmåga på lång sikt. Soliditeten bör redovisas inklusive pensionsåtagandet i ansvarsförbindelsen (pensioner intjänade före 1998), för att visa det långsiktiga åtagandet. Detta nyckeltal bör ses under en längre period. Under budgetperioden 2022-2024 ser vi en något stärkt soliditet inklusive pensionsåtagandet. Ett observandum är att vi vet att RIPS (riktlinjer för

beräkning av pensionsskuld) kommer justeras vad gäller livslängdsantagandet, vilket påverkar vår pensionsskuld negativt. I dagsläget vet vi dock inte med hur mycket. Detta gäller för alla kommuners pensionsskultsberäkning.

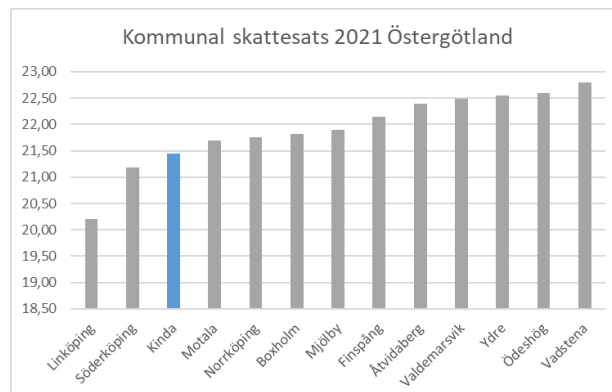
Kommunens finansiella mål är att inte ha en lägre soliditet än alla kommuner (ovägt medel). Detta för att ha en finansiell ställning där vi kan klara av våra kommande investeringar och framtida utmaningar. Under 2019 sänktes soliditeten för Kinda, främst på grund av minusresultat för kommunen, men för år 2020 har nyckeltalet nu stärkts igen med 1 procentenhet. Detta kan vi se att även snittet för riket har gjort (+3,6-procentenheter). För att bibehålla en konstant eller ökande soliditet på lång sikt behöver Kinda höja resultatmålen under en tid när investeringsbehovet är förhöjt.

Skattesats

För år 2021 är kommunens skattesats 21,45 procent efter en höjning med 50 öre från år 2020.

I diagrammet nedan visas hur Kindas skattesats förhåller sig till övriga Östgötakommuner för år 2021. Östergötlands län visar i snitt 21,92%. Jämförbara kommuner i kommungruppen (liknande kommuner) ligger i snitt på 22,14 % och alla kommuner (ovägt medel) 21,68 %.

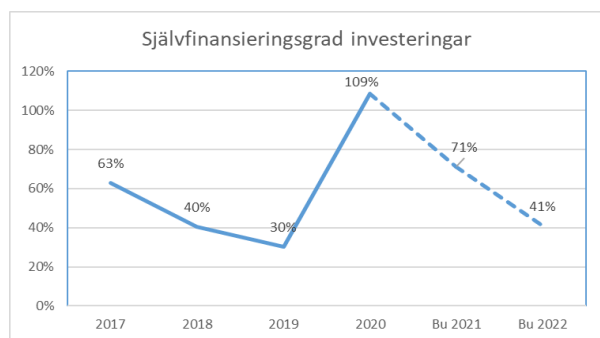

Självfinansieringsgrad investeringar

Självfinansieringsgraden av investeringarna mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras med årets resultat före avskrivningar. 100 % innebär att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar vilket i sin tur innebär att kommunen inte behöver låna till investeringarna och att kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme stärks.

För Kindas del kan vi se en sämre självfinansieringsgrad de senaste åren men där 2020 års nyckeltal positivt sticker ut. Detta beror på de stora engångsbidrag som betalades ut från staten på grund av pandemin, vilket gav goda resultat bland Sveriges kommuner. Framöver kan vi se att nyckeltalet sjunker igen och i samband med en hög investeringstakt ger detta både försämrade likviditet och ökade lån. Detta leder till att vi måste höja vårt resultatmål för att klara av en större del av de investeringar som ligger i plan och inte låna till allt. Detta för att skapa en långsiktigt hållbar kommun med en god ekonomisk hushållning.

Självfinansieringsgraden av investeringarna beräknas enligt budgetförslaget under 2022-2024 uppgå till ca 43 % i snitt. Detta är i paritet med de senaste 3 årens genomsnitt för Kinda, om vi bortser från år 2020, medan snittet för alla kommuner under jämförbar period var ca 80 %.

Lån

Kommunens totala investeringsutgift under perioden 2022-2024 budgeteras till drygt 330 mnkr och med dessa investeringsnivåer skapas ett behov av en större upplåning trots att vi höjer vårt resultatmål under de kommande åren. Bedömningen är att lånebehovet ökar med ca 190 mnkr under perioden 2022 – 2024 där vår totala belåning sedan tidigare (dec 2020) är 140 mnkr. Enligt kommunens finanspolicy ska vi, tillsammans med borgensåtagandet för Stiftelsen Kindahus 14 (21)

(max 275 mnkr), inte överstiga 650 mnkr för att inte riskera en begränsad handlingsfrihet. Stråvan är dock att det totala låneutrymme inte överstiger 500 mnkr. Om Stiftelsen Kindahus är fullt belånade kan kommunen alltså maximalt låna 375 mnkr för att hålla sig inom ramen för handlingsfrihet. Per december 2020 låg Kindahus belåning på ca 180 mnkr. Vi behöver här ha en god kontroll och kontinuerlig uppföljning över kommunens likviditet. Det är av yttersta vikt att vi har kontroll över våra drift- och investeringskostnader samt en långsiktighet i planering och prioritering.

Pensioner

Kinda kommuns pensionsadministratör är Skandia. År 2020 valde Skandia att höja sina livslängdsantaganden för sin tjänstepensionsförsäkring vilket ledde till ökade kostnader. För år 2021 har RIPS-kommittén sett över livslängdsantagandet i RIPS och tagit fram nya parametrar över livslängden som ska användas i pensionskuldsberäkningarna för kommuner och regioner. Det innebär att sektorn går från att använda Finansinspektionens antagande enligt Tryggandegrunderna från 2007 (DUS06) till att i stället skatta parametrarna utifrån sektorns eget bestånd. För en typkommun innebär detta en ökning av ansvarsförbindelsen om 3% respektive 5,5% för avsättningar. Kindas verkliga ökning av skuld beräknas per augusti månad 2021, men typökningen för år 2022, (enligt årsskiftesberäkning 2020/2021), skulle innebära att ansvarsförbindelsen inkl. löneskatt ökar ca 4,4 mnkr och avsättning inkl. löneskatt ökar 4,1 mnkr.

Känslighetsanalys

Kommunens ekonomiska resultat påverkas av en mängd olika faktorer varav en del händelser ligger utanför dess egen kontroll. Tabellen nedan påvisar hur exempel på olika förändringar kan inverka på kommunens finansiella situation. Därav är det viktigt att upprätthålla en finansiell beredskap på såväl kort som lång sikt.

Exempel på förändrade faktorer (snitt)	(mnkr)
Löneökning 1%	-4,3
10 årsarbetare, lön 30 tkr/mån (+/-)	5,1
Prisökning varor och tjänster 1%	-2,5
Utdebitering, 50 öre (+/-)	10,8
Antal nya medborgare, 10 st	0,6
1 extra placering LVU	-1,8
5 extra gymnasieelever	-0,7

Finansiella rapporter

Resultatbudget

(tkr)	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Verksamhetens intäkter	122 000	125 000	128 000
Verksamhetens kostnader	-758 428	-754 969	-772 929
Avskrivningar	-25 710	-27 098	-27 484
Verksamhetens nettokostnader	-662 138	-657 067	-672 413
Skatteintäkter	468 367	469 898	482 585
Generella statsbidrag och utjämning	215 162	209 863	213 290
Verksamhetens resultat	21 391	22 694	23 463
Finansiella intäkter	1 000	1 000	1 000
Finansiella kostnader	-2 000	-2 700	-3 350
Resultat efter finansiella poster	20 391	20 994	21 113
Årets resultat	20 391	20 994	21 113
Resultat i relation till skatter o gen bidrag	2,98%	3,09%	3,03%
<i>Simulerat invånarantal</i>	<i>10 026</i>	<i>10 081</i>	<i>10 132</i>

Resultatbudgeten visar det ekonomiska resultatet för kommunens samlade verksamhet. Verksamhetens nettokostnader hämtas från driftbudgeten och visar vad den egentliga verksamheten beräknas kosta. Årets resultat

motsvarar det man brukar kalla "vinst". Enligt kommunens finansiella mål ska vi ha ett resultat i relation till skatter och generella bidrag på 2,98 % för år 2022.

Balansbudget

(tkr)	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
TILLGÅNGAR	747 136	833 630	915 742
A. Anläggningstillgångar	641 636	727 549	805 614
I. Immateriella anläggningstillgångar			
II. Materiella anläggningstillgångar	630 636	716 549	794 614
III. Finansiella anläggningstillgångar	11 000	11 000	11 000
B. Bidrag till infrastruktur			
C. Omsättningstillgång	105 500	106 082	110 128
I. Förråd m.m.			
II. Fordringar	75 500	76 082	80 128
III. Kortfristiga placeringar			
IV. Kassa och bank	30 000	30 000	30 000
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	747 136	833 630	915 742
A. Eget kapital	351 636	372 630	393 742
I. Årets resultat	20 391	20 994	21 113
II. Resultatutjämningsreserv	10 378	10 378	10 378
III. Övrigt eget kapital	320 867	341 258	362 252
B. Avsättningar	35 500	36 000	37 000
I. Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	8 000	8 000	8 000
II. Andra avsättningar	27 500	28 000	29 000
C. Skulder	360 000	425 000	485 000
I. Långfristiga skulder	250 000	315 000	375 000
II. Kortfristiga skulder	110 000	110 000	110 000
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER			
1. Ansvarförbindelser	340 000	335 000	330 000
a) Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna	150 000	145 000	140 000
b) Övriga ansvarförbindelser	190 000	190 000	190 000

Balansbudgeten visar kommunens ekonomiska ställning vid årets slut. Den visar värdet på tillgångarna och hur de finansierats; externt eller internt med eget kapital.

Tillgångarna delas upp i anläggnings- och omsättningstillgångar. Anläggningstillgångar är avsedda för stadigvarande bruk under flera år, exempelvis fastigheter. Omsättningstillgångar är tillgångar som på kort sikt, inom ett år, kan omsättas till likvida medel. Skulder delas på motsvarande sätt upp i kortfristiga och långfristiga.

Pensioner intjänade före 1998 tas upp som en ansvarförbindelse enligt blandmodellen och ligger därför utanför balansräkningen.

Övriga ansvarförbindelser inkluderar borgensåtagande som kommunen har mot Stiftelsen Kindahus samt Kommunalförbundet Itsam.

Kassaflödesanalys

Indirekt metod (tkr)	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Årets resultat	20 391	20 994	21 113
Justering för ej likvidpåverkande poster	27 215	27 598	28 484
Övriga likviditetspåverkande poster			
Poster som redovisas i annan sektion			
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>	<i>47 605</i>	<i>48 592</i>	<i>49 596</i>
Ökning/minskning av periodiserade anslutningsavgifter			
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar	-3 500	-582	-4 046
Ökning/minskning av förråd och varulager			
Ökning/minskning av kortfristiga skulder	10 000	-	-
Kassaflöde från den löpande verksamheten	54 105	48 010	45 550
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Investering i materiella anläggningstillgångar	-114 105	-113 010	-105 550
Försäljning av materiella anläggningstillgångar			
Förvärv av finansiella tillgångar			
Avyttring av finansiella tillgångar			
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-114 105	-113 010	-105 550
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Nyupptagna lån	65 000	65 000	60 000
Amortering av skulder för finansiell leasing			
Amortering av långfristiga skulder			
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	65 000	65 000	60 000
Årets kassaflöde	5 000	0	0
Likvida medel vid årets början	25 000	30 000	30 000
Likvida medel vid årets slut	30 000	30 000	30 000

Kassaflödet är kommunens inbetalningar och utbetalningar under en period. Man följer alltså kommunens s.k. betalningsströmmar under perioden.

Man mäter kassaflödet utifrån tre övergripande grupper:

- Löpande verksamhet: består av försäljning, kundfordringar, kortfristiga skulder och lager.

- Investeringsverksamhet: består av förvärv och försäljning av anläggningstillgångar och andra typer av investeringar.
- Finansieringsverksamhet: består av långa lån, långsiktiga fordringar eller amorteringar av skulder.

Driftbudget

Budgetramar 2022

	Ram 2021	Avgår engångs	Lön + övrigt	Volymförändring	Effektiveringskrav av verksamhet och inköp / sparkrav	Satsningar engång	Ramhöjande satsningar	Principstyrda satsningar	Budgetram 2022
Valnämnd	20					400			420
Jävsnämnd	91								91
Kommunstyrelsen	36 545		1 363	0	-365	2 800	1 500	500	42 343
Samhällsbyggnadsnämnden	76 685	-1 000	1 423	770	-767	4 800	670	1 500	84 080
Bildningsnämnden	259 080		3 787	2 750	-2 591	2 900	2 200	3 000	271 127
Vård- och omsorgsnämnden	239 050		2 715	30	-2 391	5 000	600	3 000	248 005
Revision	863								863
Överförmynderi	1 380								1 380
Prioriterad lönepott 2021	1 000		12						0
Kapitalkostnad 2021 - kvar att fördela	1 211								1 211
Summa	615 925	-1 000	9 300	3 550	-6 114	15 900	4 970	8 000	649 519
KF ofördelat tillfällig budget									5 000
Kapitalkostnad enl investeringsplan									2 500
Prioriterad lönepott									1 018
Finansförvaltning									5 100
Summa nettokostnad exkl SoB									663 137
Skattesats kr									21,45
Skatter och bidrag									683 528
Resultat									20 391
Resultat i andel SoB									2,98%

Framräkning av ram 2022

Budgeten är beräknad utifrån följande budgetförutsättningar:

- * Folkmängd 1/11-2021: 10 026 invånare
- * PKV-index: Lön 1,6%, Övrigt 1.7% (SKR cirk 21:12)
- * Personalomkostnadspålägg: 40,15%
- * Internränta: 1,0%

Under budgetarbetet för 2022 har nämnderna utgått från ramen för 2021 exklusive eventuella engångssatsningar. Sedan görs äskningar och politiska prioriteringar och satsningar.

I kolumnen "Löner och övriga kostnadsökningar" sker uppräknings med förväntade löneökningar och kostnadsökningar enligt budgetförutsättningarna. Prioriterad lönepott för 2021 återfinns här samt även ökade/minskade kostnader för central nämndsorganisation.

Under "Volymförändring" sammanställs nämndernas äskningar tillhörande förändring av kvantitet, tex fler barn, fler brukare.

Ett spar- och effektiviseringskrav om totalt 6,1 mnkr har lagts ut för nämnderna.

I engångssatsningar återfinns satsningar som ej är ramhöjande utan avser kostnadsökning under en

tidsperiod, exempelvis detaljplanekostnader. Här ingår även av KF godkända tilläggsäskanden.

Ramhöjande satsningar är satsningar som görs över tid och finns alltså med i nämndernas ramar även framöver.

De principstyrda satsningarna är satsningar som görs genom nämndbeslut och som ska generera kostnadsminskningar eller intäktsökningar. De får ej kompensera för befintlig verksamhet eller täcka underskott. Dessa ska sedan löpande redovisas till kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktige har en ofördelad budget om 5 mnkr reserverats för att hantera eventuella oförutsedda kostnader.

Budget för "kapitalkostnad enl. investeringsplan" innefattar budget för kapitalkostnad som fördelas efter aktivering av inköpta/färdigställda anläggningstillgångar enligt beslutad investeringsplan. Här inkluderas samtliga investeringar, både strategiska och övriga förutom reinvesteringar inom fastighet då dessa budgeteras genom internhyresuppräkningsplanen.

En ofördelad budget om 1 mnkr finns avsatt för riktade löneprioriteringar under 2022.

Finansförvaltningen har en egen budget för att hantera kostnader för pensioner samt övriga finansiella nettokostnader mm.

Sammantaget ger detta ett budgeterat resultat på 20,4 mnkr eller 2,98 % av skatter och generella bidrag.

Driftbudget 2022-2026

	Budgetram 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Valnämnd	420	20	21	21	22
Jävsnämnd	91	93	95	97	99
Kommunstyrelsen	42 343	38 935	39 830	40 746	41 683
Samhällsbyggnadsnämnden	84 080	79 184	81 005	82 868	84 774
Bildningsnämnden	271 127	269 976	276 187	282 539	289 038
Vård- och omsorgsnämnden	248 005	244 765	250 394	256 153	262 045
Revision	863	879	900	920	941
Överförmynderi	1 380	1 406	1 439	1 472	1 505
Prioriterad lönepott 2021	0	1 031	1 055	1 079	1 104
Kapitalkostnad 2021 - kvar att fördela	1 211	1 234	1 234	1 234	1 234
Sparkrav 2023		-12 657	-12 948	-13 246	-13 551
Sparplan 2024			-12 948	-13 246	-13 551
Sparplan 2025				-13 246	-13 551
Sparplan 2026					-13 551
Summa	649 519	624 867	626 262	627 392	628 243
KF ofördelat tillfällig budget	5 000	21 000	16 000	16 000	8 000
Kapitalkostnad enl investeringsplan	2 500	3 300	13 600	16 500	22 100
Prioriterad lönepott	1 018	2 000	3 000	4 000	5 000
Finansförvaltning	5 100	4 700	6 200	9 700	9 700
Förväntad volymförändring 2022+2023 enl prognos + SKR		2 900	9 700	11 700	17 150
Driftbehov investeringsplan, tex rivning, ökad verksamhet mm				8 000	27 000
Summa nettokostnad exkl SoB	663 137	658 767	674 762	693 292	717 193
Skattesats kr	21,45	20,95	20,95	20,95	20,95
Skatter och bidrag	683 528	679 761	695 876	715 686	740 510
Resultat	20 391	20 994	21 113	22 394	23 317
Resultat i andel SoB	2,98%	3,09%	3,03%	3,13%	3,15%

För att få en bättre bild av det ekonomiska läget har en flerårig kalkyl över kommunens resursmässiga behov tagits fram. Av denna prognos framgår det tydligt att vi står inför stora kostnadsökningar inom planeringsperioden. När investeringsplanen genomförs och befolkningen förändras uppstår stora resursbehov. Dessa illustreras främst genom raderna "kapitalkostnad enl investeringsplan" samt "förväntad volymförändring". Kapitalkostnader ökar på rambehovet i takt med att investeringarna genomförs då dessa överstiger de sjunkande avskrivningarna som uppstår när äldre anläggningar skrivs av. Detta ger en ackumulerande effekt varje år. Därutöver tillkommer resursbehov i form av förväntade

volymförändringar som uppstår i takt med att befolkningen ökar och förändras demografiskt. Befolkningsmängden och demografin ger en teoretisk förändring i kostnadsmassan då varje enskild individ har en förväntad kommunal kostnad. År 2024-2026 ser vi de största förändringarna både på grund av demografin men också av att kommunen planerar stora investeringar under denna period, vilket medför ökade driftkostnader.

Under år 2023 planeras en skattesänkning med 50 öre. I plan finns även årliga besparingar, runt ca 13 mnkr per år. Samtidigt avsätts 21 mnkr 2023, 16 mnkr 2024 och 2025 samt 8 mnkr 2026 för kommunfullmäktige ofördelade medel.

Investeringsplan

	Budget	Plan	Plan	Plan	Plan	Efter Plan
	2022	2023	2024	2025	2026	>2026
Strategiska projekt						
Rimforsa ny grundskola + förskola	47 210	60 000	55 000	15 000		
Räddningsstation Kisa	15 000	17 000				
Mark och exploatering	5 000	5 000	5 000	5 000		
Kisa resecentrum exkl bidrag	9 300					
Boende enl. LSS, exkl mark		500	15 000	3 500		
Särskilt boende			X	X	X	
Friidrott Rimforsa						6 500
Utveckling Kisa centrum						38 000
Ofördelat Kommunstyrelsen	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	
Summa Strategiska investeringar	77 510	83 500	76 000	24 500	1 000	44 500
Övriga investeringar	2022	2023	2024	2025	2026	>2026
Bildning	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	
Vård- och omsorg	1 375	1 375	1 300	1 300	1 415	
Samhällsbyggnad	4 770	3 985	3 900	3 750	6 450	
SBN Bredbandsutbyggnad	6 000	2 000	2 000	2 000	2 000	
Reinvesteringar (SBN)	16 150	16 150	16 150	16 150	16 150	
Summa övriga investeringar	29 795	25 010	24 850	24 700	27 515	
Taxefinansierad verksamhet (SBN)	2022	2023	2024	2025	2026	>2026
Vatten och Avlopp	5 700	4 400	4 600	4 800	5 000	
Renhållning	1 100	100	100	100	3 100	
Återvinningscentral						X
Summa taxefinansierad verksamhet	6 800	4 500	4 700	4 900	8 100	

Investeringsplan 2022-2026 (tkr)	2022	2023	2024	2025	2026
Strategiska investeringar	77 510	83 500	76 000	24 500	1 000
Övriga investeringar	29 795	25 010	24 850	24 700	27 515
Taxefinansierade investeringar	6 800	4 500	4 700	4 900	8 100
Summa kommunens investeringsplan	114 105	113 010	105 550	54 100	36 615

Kinda kommun står fortsatt inför ett mycket stort investeringsbehov, med flera stora planerade projekt. Samtidigt som det löpande underhållet av befintliga anläggningstillgångar fortsätter. Detta ställer ökade krav på ett fortsatt högt resultat för att klara av de ökande drifts- och kapitalkostnaderna som investeringsplanen medför. Utifrån de resultatnivåer som har lagts i budget och plan kan kommunen klara av att självfinansiera 45-50 mnkr utav respektive års investeringsnivå. Övrig del måste vi finansiera på annat sätt, tex genom att ta upp lån.

Budgeten är uppdelad i tre begrepp, strategiska, övriga och taxefinansierade. De strategiska investeringarna innefattar de projekt som är av stor ekonomisk och/eller politisk karaktär. De

övriga investeringarna är mer verksamhetsspecifika, löpande eller av mindre ekonomisk karaktär. Taxefinansierade investeringar är de projekt som inte finansieras av skattekollektivet, dvs vatten & avlopp samt renhållning.

I de strategiska investeringarna inkluderas Rimforsa ny skola och förskola, räddningsstation Kisa och Kisa resecentrum. Framöver i plan ligger sen ett LSS-boende samt ett särskilt boende. För det särskilda boendet har en behovsanalys just påbörjats. Övriga investeringar inkluderar bland annat reinvesteringar i kommunens fastigheter, bredbandsutbyggnad, vägar, gatubelysning samt inventarier och maskiner inom verksamhetsnämnderna.

Bilagor

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar att:

- Budget för 2022 och plan för 2023-2024 fastställs.
- Driftbudget per nämnd enligt förslag från C, L och M inklusive beslutade äskanden fastställs till (tkr):

	Budgetram 2022
Valnämnd	420
Jävsnämnd	91
Kommunstyrelsen	42 343
Samhällsbyggnadsnämnden	84 080
Bildningsnämnden	271 127
Vård- och omsorgsnämnden	248 005
Revision	863
Överförmynderi	1 380
Kapitalkostnad 2021 - kvar att fördela	1 211
Summa	649 519
KF ofördelat tillfällig budget	5 000
Kapitalkostnad enl investeringsplan	2 500
Prioriterad lönepott	1 018
Finansförvaltning	5 100
Summa nettokostnad exkl SoB	663 137
Skattesats kr	21,45
Skatter och bidrag	683 528
Resultat	20 391
Resultat i andel SoB	2,98%

- Investeringsplan för 2022-2026 fastställs.
- Till Kommunstyrelsen delegeras att besluta om starttillstånd för strategiska investeringar.
- Till Kommunstyrelsen delegeras att vid behov omdisponera mellan investeringsprojekten.
- Till Kommunstyrelsen delegeras att besluta om eventuell utfördelning av budget för "Prioriterad lönepott 2022". Budgeterat belopp: 1 000 tkr.
- Budget för "Kapitalkostnad genomförda investeringar" utfördelas till nämnd tertialvis av ekonomiavdelningen vid aktivering av investering. Totalt budgeterat belopp: 2 500 tkr.
- Kommunstyrelsen har under 2022 rätt att omsätta lån, dvs. låna upp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning samt nyupplåna, dvs. öka kommunens skulder, med 65 000 tkr.